

Rzecz o naszych lasach

Nr 6 (15)
2016 r.

Na terenie lasów Nadleśnictwa Krotoszyn przeprowadzona została inwentaryzacja dzików. Zarządzono ją w związku z rozprzestrzenianiem się groźnej choroby, a mianowicie afrykańskiego pomoru świń.

Zgodnie z decyzją Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 29 września 2016 r. na terenie wszystkich nadleśnictw odbyła się wielkoobszarowa inwentaryzacja dzików, której celem jest określenie ich liczebności oraz rozmieszczenia w terenie tych zwierząt. Akcja została zarządzona w związku z rozprzestrzenianiem się afrykańskiego pomoru świń. Dzikie są bowiem nosicielami tej choroby. Spisanie pogłowia tych zwierząt będzie podstawą do redukcji liczby dzików.

23 pędzenia

Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn akcję liczenia dzików przeprowadzono w dniach 21-22 października. Wzięło w niej udział 117 obserwato-

rów, w tym 27 pracowników Lasów Państwowych, 75 osób z kół łowieckich, 14 pracowników zakładów usług leśnych i 1 przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Krotoszynie. W sumie przeprowadzono 23 pędzenia na łącznej powierzchni 2 tys. 708 ha, co stanowi ok. 14 proc. powierzchni lasów na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn. – Z czego w sześciu pędzeniach zaobserwowano łącznie 43 dziki, co daje w przeliczeniu dla całego Nadleśnictwa 300 sztuk, a zagęszczenie w naszych lasach wynosi 0,3 sztuki na kilometr kwadratowy – powiedział Krystian Streubel, specjalista ds. BHP i łowiectwa w Nadleśnictwie Krotoszyn. Zestawienie zbiorcze z inwentaryzacji zostało opublikowane w intranecie (wewnętrznej sieci infor-

Wśród 117 obserwatorów byli głównie pracownicy Lasów Państwowych i kół łowieckich

Policzyli dziki w naszych lasach

matycznej Lasów Państwowych), dzięki czemu do informacji mają dostęp Regionalna Dyrekcja LP w Poznaniu i Generalna Dyrekcja w Warszawie.

Naganiacze i obserwatorzy

Przy okazji, dla Regionalnej Dyrekcji LP, która opracowuje nowy wielolet-

ni łowiecki plan hodowlany, policzono również inne gatunki zwierząt leśnych. Zaobserwowano 30 jeleni, 45 danieli, 159 saren, 21 lisów i 9 zajęcy.

Jak wyglądała październikowa inwentaryzacja? Jedna grupa – naganiacze – licząca kilkadziesiąt osób poruszała się w linii prostej tyralierą w 20-30 m odstępach. Reszta ustawia się na głównej linii i po bokach w 150 m odstępach. Uczestniczący w akcji zapisywali na formularzach zwierzęta opuszczające zmniejszający się obszar liczenia.

Polowania na dziki

Do 15 stycznia Nadleśnictwo Krotoszyn musi zrealizować plan pozyskania dzików w sezonie 2016/2017, który obowiązuje do 31 marca przyszłego roku. Zakłada on pozyskanie 255 sztuk zwierząt tego gatunku. – Sukcesywnie podczas polowań zbiorowych i polowań dewizowych (dla zagranicznych myśliwych – red.) staramy się ten plan realizować – mówi K. Streubel. Na terenie Ośrodka Hodowli Zwierzyny Baszków w tym sezonie łowieckim pozyskano 82 dziki, a na terenie OHZ Teresiny w rejonie Roszek 79 sztuk.

Dodajmy, że liczebność dzików

określają także koła łowieckie wg stanu na dzień 10 marca każdego roku, co stanowi podstawę do określania wielkości pozyskania. Myśliwi

inwentaryzację przeprowadzają najczęściej metodą całorocznej obserwacji. – W październiku okazało się, że liczebność dzików jest niższa niż podczas inwentaryzacji marcowej – podsumował K. Streubel.

Wycofaj się spokojnie

Jak już pisaliśmy w jednym z poprzednich artykułów, dziki są najbardziej niebezpiecznymi zwierzętami żyjącymi w naszych lasach. Dzik można spłoszyć, ale zwierzęta te potrafią zaatakować. Jeśli trafimy na łochę z warchlakami, która wyczuje zagrożenie, może ruszyć na intruzów w obronie swojego potomstwa. Gdy młode zaczynają kwiczeć, dla samicy jest to sygnał, że dzieje się coś niedobrego. Nie należy więc zbliżać się do dzików z młodymi. – Pojedynczy dzik zazwyczaj nie jest zagrożeniem dla człowieka – mówi Krystian Streubel.

Jak już jednak spotkamy w lesie dziką, to nie należy wykonywać gwałtownych ruchów. Trzeba się zatrzymać, nie uciekać, lecz spokojnie i powoli oddalić się.

Sebastian Pośpiech

Pojedynczy dzik zazwyczaj nie jest zagrożeniem dla człowieka

Uczestnicy akcji liczenia zwierząt przemieszczają się do innego rejonu

Aukcja drewna dębowego

Poznańska Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych organizuje 19 stycznia 2017 r. XXVI Międzynarodową Aukcję Cennego Drewna Dębowego. To najstarsze tego typu przedsięwzięcie w Polsce.

Lasy Państwowe wystawią na sprzedaż ok. 1.000 m sześć. drewna dębowego, w tym ok. 350 m sześć. jakości okleinowej. Pozostała masa to drewno tartaczne.

Drewno na 4 placach

Drewno pochodzić będzie z następujących nadleśnictw: Krotoszyn, Piaski, Jarocin, Taczanów, Łopuchówko, Pniewy, Karczma Borowa, Konin, Oborniki, Sieraków.

Możliwość oglądania surowca będzie w dniach 16-18 stycznia 2017 r. na placach aukcyjnych zlokalizowanych na terenie leśnictw Jelonek i Sokółka Nadleśnictwa Krotoszyn (tel. 62 725 32 69), składnicy spedycyjnej Biadki koło Krotoszyna oraz na terenie szkółki Dąbrowa w Nadleśnictwie

Pniewy (tel. 61 293 64 20).

Licytacja w Perzycach

Licytacja odbędzie się w sali hotelu Wawrzyniak w Perzycach (3 km od Krotoszyna w stronę Wrocławia). Rejestracja firm prowadzona będzie od godz. 8.00, a początek licytacji zaplanowano na godz. 9.00.

Wykaz losów z charakterystyką poszczególnych sztuk surowca drzewnego oraz regulamin aukcji zostaną zamieszczone 10 stycznia 2017 r. na stronie www.poznan.lasy.gov.pl. Od 16 stycznia katalogi wraz z regulaminem będą dostępne również na wszystkich placach.

15 podmiotów

W aukcji z 2016 r. wzięło udział 15

podmiotów. Jak co roku, przybyli na nią przedstawiciele firm z Polski, Austrii, Niemiec i Estonii, oraz – po raz pierwszy – Czesi.

Wystawiono 1.036,5 m sześć. drewna dębowego z Nadleśnictwa Krotoszyn oraz nadleśnictw Pniewy, Łopuchówko, Koło, Jarocin, Karczma Borowa, Piaski, Taczanów.

Sprzedano łącznie 1.019 m sześć. Najwyższa wylicytowana cena surowca dębowego jakości okleinowej na styczniowej giełdzie wyniosła 4 tys. 500 zł za metr sześć., a rekordową kwotę uzyskano w 2015 r. – jeden z kupców zapłacił 4 tys. 900 zł.

Wybiera leśnik z brakarzem

Drewno na licytację pochodzi z wycinek przewidzianych w planach tzw.

Drewno na licytację pochodzi z wycinek przewidzianych w planach urządzenia lasu

urządzenia lasu. Rok przed pozyskaniem drewna leśnicy ocenia je w ramach szacunku brakarskiego. Po wstępnym wyborze, późnym latem następnego roku, wytypowane drzewa są wizytowane ponownie. Leśnicy, brakarz i pracownik biura nadleśnictwa wstępnie mierzą i wyznaczają konkretne sztuki do wycinki na przełomie listopada i grudnia. Po ścięciu każdą sztukę ocenia się po raz trzeci. Brakarz wycina z całego drzewa najcenniejsze części, które trafią na plac ekspozycyjny. Losy są opisywane w katalogu dla klientów, gdzie podaje się wymiary poszczególnych sztuk (długość, średnicę i masę) oraz klasę jakościową. Na licytację trafiają najczęściej drzewa, które miały po 160 – 180 lat.

Wyjątkowa dębina

Najbardziej pożądane cechy cennego drewna dębowego to równomierne i wąskie usłojenie oraz jednorodna barwa. Dzięki wąskosłojowości obróbka skrawaniem jest ułatwiona, gdyż ta-

kie drewno jest bardziej plastyczne. Jednorodna barwa gwarantuje powtarzalność rysunku drewna w większej partii przerabianego surowca. Tym właśnie cechują się drzewa rosnące w Dąbrowach Krotoszyńskich, które wybierane są na aukcje. Uzyskany 4 grudnia 2013 r. znak towarowy *Dąb Krotoszyński* potwierdza pochodzenie surowca z Płyty Krotoszyńskiej, a tym samym jego wyjątkowe cechy i wysoką jakość.

Na terenie Nadleśnictwa Krotoszyn istnieje mikroregion, z którego pozyskuje się najbardziej wartościowe nasiona dębu szypułkowego. Dąbrowy Krotoszyńskie zajmują 23 tys. ha, a pozyskiwane z nich drewno jest najcenniejsze w Europie. Najstarsze dęby szypułkowe, osiągające do 40 m wysokości, rosną na bardzo głębokich glinach, gdzie występuje tylko woda opadowa, a nie ma dostępu do gruntuwej. Dzięki tak trudnym warunkom przyrosty dochodzą nawet do dziesięciu słoj na jednym centymetrze.

Sebastian Pośpiech

Drewno na jednym z placów ekspozycyjnych

Żywe drzewko na Boże Narodzenie

Bez choinki nie ma świąt Bożego Narodzenia. Czy lepiej zaopatrzyć się w drzewko cięte, czy takie w donicy? I co wybrać – świerk czy jodłę?

Krotoszyńskie nadleśnictwo nie prowadzi już sprzedaży choinek w takim zakresie, jak kilkanaście lat temu. Nie ma również specjalnych plantacji z drzewkami na sprzedaż. Prowadzą je prywatni plantatorzy.

Od kilku lat na terenie dawnej siedziby nadleśnictwa w Krotoszynie przy ul. Mickiewicza choinki z takich właśnie upraw sprzedaje prywatna firma. Zgodnie z obowiązującym prawem w lasach można sadzić tylko gatunki rodzime, dla nich typowe. Te ograniczenia nie obowiązuja osób prywatnych, które na własnych plantacjach coraz chętniej sadzą nowe odmiany świerków i jodeł, będące dla nabywców bardziej atrakcyjnym towarem.

Jeśli jednak ktoś chciałby kupić choinkę prosto z lasu, powinien zgłosić się bezpośrednio do leśniczego, który określi, czy na jego terenie są drzewka nadające się do wycięcia

przed świętami. Ceny wyznacza nadleśnictwo. W podkrotoszyńskich lasach, m.in. w leśnictwach Chachalnia, Lila i Smoszew, rosną świerki pospolite.

Wszystkim kupującym zielone drzewka zależy na tym, aby jak najdłużej cieszyły swym wyglądem. Jak więc dbać o żywą choinkę?

Należy przynieść ją do domu tuż przed świętami i zamontować na specjalnym stojaku, do którego można wlać wodę. Drzewko będzie mogło ją pobierać, by odżywiać igły. Można również włożyć ścięte drzewko do donicy lub wiadra z ziemią, a potem niezbyt obficie podlewać.

Są też drzewka posadzone i ukorzenione w donicach. – *Wiele osób ich szuka. Te, które sprzedajemy, mają od 40 cm do 1,8 m wysokości. Im wyższe drzewko, tym większa jest donica, bo drzewa iglaste mają to do siebie, że korzenie rozrastają się*

w poprzek – mówi Mariusz Wandelewski, od pięciu lat prowadzący sprzedaż choinek na terenie dawnej siedziby naszego nadleśnictwa. Drzewko zakupione w donicy nie traci igieł, a gdy zakończy się okres świąteczny, można je posadzić w ogrodzie.

Jakie gatunki iglaków są najpopularniejsze na Boże Narodzenie? Oczywiście świerki – pospolite i srebrne – oraz jodły kaukaskie. Te ostatnie cieszą się rosnącą popularnością. – *Mają grubsze i mniej klujące igły. Zagęszczenie igieł i ich kolor daje piorunujący efekt* – zachwala Wandelewski, jednocześnie dodając, że mają jedną wadę – nie pachną.

Największe zainteresowanie choinkami sprzedawca obserwuje na tydzień przed Wigilią. – *To dla nas gorący okres, ale zdarzało się w poprzednich latach, że jeszcze nawet 24 grudnia na południe ludzie przycho-*

Mariusz Wandelewski od pięciu lat sprzedaje choinki w dawnej siedzibie Nadleśnictwa Krotoszyn

dził po drzewka – mówi Wandelewski.

Co ciekawe, większość drzewek dostępnych na ul. Mickiewicza pochodzi z wielkich plantacji w Danii.

– *Duńczycy znają się na hodowli i prowadzą ją na masową skalę, jednocześnie zapewniając wysoką jakość* – zapewnia sprzedawca.

Sebastian Pośpiech

Las w barwach jesieni

– podsumowanie konkursu fotograficznego

Na konkurs „Las w barwach jesieni”, zorganizowany przez Nadleśnictwo Krotoszyn i naszą redakcję, wpłynęły 23 fotografie. Nagrodziliśmy autorów pięciu zdjęć i przyznaliśmy dwa wyróżnienia.

Celem naszego wspólnego konkursu było uwrażliwienie mieszkańców naszego powiatu na środowisko przyrodnicze oraz zachęcenie ich do uwieczniania jesiennej piękna krotoszyńskich lasów. Za wszystkie nadesłane na konkurs zdjęcia dziękujemy, a osobom nagrodzonym gratulujemy.

Fotografie można było nadsyłać od 15 października do 18 listopada. Jury

złożone z przedstawicieli Nadleśnictwa Krotoszyn wybrało pięć jego zdaniem najładniejszych, przyznając autorom równorzędne nagrody. Przyznano również dwa wyróżnienia. Pozostałe zdjęcia opublikujemy na naszym portalu. O terminie odbioru nagród w redakcji poinformujemy telefonicznie.

(popł)

Wyniki konkursu

Nagrody (ex aequo): Laura Kasperek (Na dywanie jesieni); Agnieszka Pocztka (Życie pod kołderką); Robert Radajewski (Jesień); Agnieszka Zdrach (Jesienny las o poranku)

ku); Leszek Zdrach (Spadające liście)

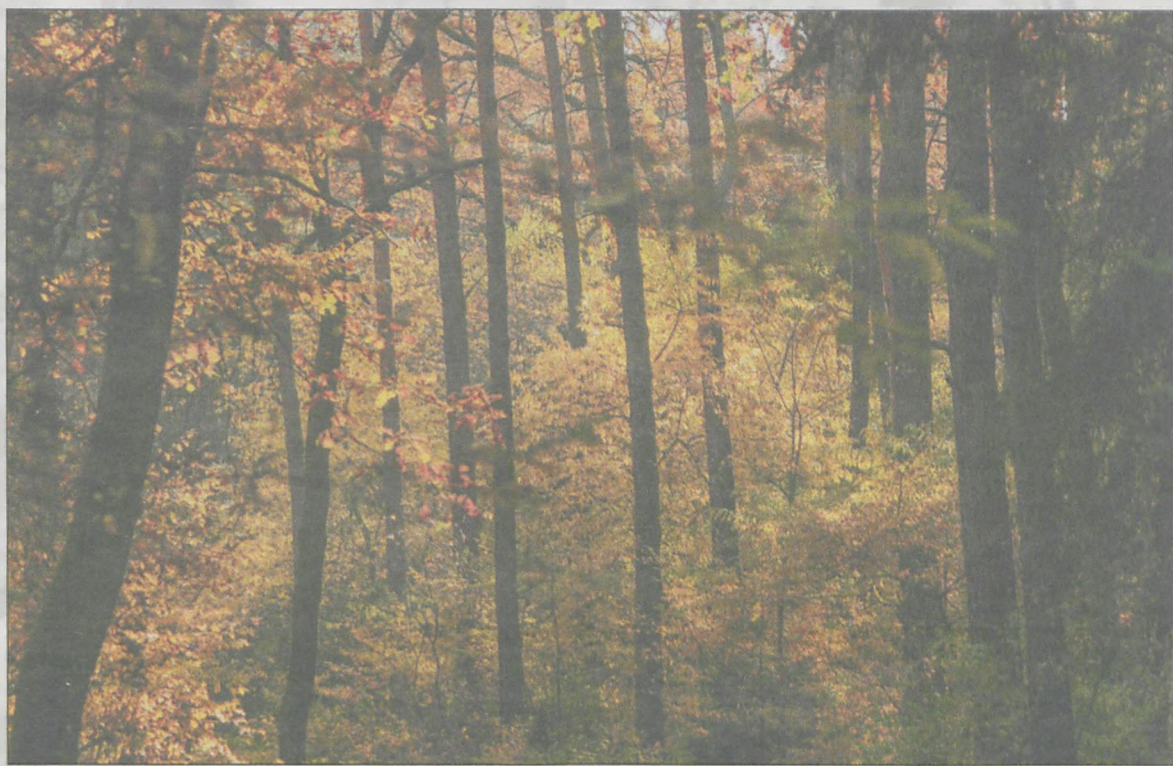
Wyróżnienia: Liliana Jezierska (Dukt w lesie); Gabriela Pocztka (Kropka leśna)

Agnieszka Pocztka (Życie pod kołderką)

Laura Kasperek (Na dywanie jesieni)

Agnieszka Zdrach (Jesienny las o poranku)

Robert Radajewski (Jesień)

Leszek Zdrach (Spadające liście)

Słownik pojęć leśnych i łowieckich (6)

N

Nadleśniczy – kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, jaką jest nadleśnictwo, w którym prowadzi samodzielnie gospodarkę leśną na podstawie planu urządzania lasu oraz odpowiada za jego stan. Reprezentuje Skarb Państwa w stosunkach cywilnoprawnych w zakresie swojego działania, ustala organizację nadleśnictwa, w tym jego podział zapewniający leśniczemu prawidłowe wykonywanie zadań gospodarczych oraz zatrudnia i zwalnia pracowników danego nadleśnictwa.

Nadleśnictwo – podstawowa samodzielna jednostka organizacyjna Lasów Państwowych spełniająca funkcje gospodarcze i administracyjne w zakresie gospodarki leśnej i nieleśnej, pod względem gospodarczym składa się najczęściej z 2-3 obrębów leśnych, a pod względem administracyjnym podzielone jest na kilka do kilkunastu leśnictw. Obszar nadleśnictwa waha się od 10 do 20 tys. ha; nadleśnictwo podlega regionalnej dykcji Lasów Państwowych.

Naganka, nagonka – w łowiectwie to grupa naganiaczy napędzających zwierzyń pod strzałę myśliwych.

Nalot – młode pokolenie drzew powstałe z samosiewu, nie przekraczające jeszcze średniej wysokości runa leśnego, stadium odnowienia lasu wyróżniające się bardzo dużą śmiertelnością.

Napływy korzeniowe, faldy korze-

Kontynuujemy publikację alfabetu pojęć i definicji o tematyce leśnej, łowieckiej i przyrodniczej. Dziś hasła zaczynające się na: **Ni O**

niowe – podłużne wypukłości występujące w odziomkowej części pnia i zanikające w pewnej odległości nad ziemią. Przekrój takiego odziomka ma zarys falisty, występują u wszystkich gatunków drzew stanowiąc wadę drewna.

Narogi – płuca, serce, wątroba i nerki zwierzyń grubej.

Nasiennik – drzewo o prawidłowym wzroście i rozwoju, pozostawione na zrębie dla uzyskania odnowienia samosiewem.

Nekroza – obumarcie komórek, tkanek, narządów lub całych roślin w następstwie działania czynników abiotycznych (np. mrozu czy substancji chemicznych) albo czynników biotycznych (np. działania grzybów chorobotwórczych).

O

Obalanie drzewa – grupa czynności mających na celu obalenie drzewa na ziemię dla umożliwienia dalszej obróbki drewna i wyrobu sortymentów. Może być wykonane trzema sposobami: przez ścinę swobodną narzędziami ręcznymi i przez ścinę wymuszoną maszyną ścinową lub przez wymuszone obalanie drzewa z korzeniami.

Obcierka – w łowiectwie to zadrażnienie kula zwierza, nie powodujące uszkodzenia kości lub narządów we-

wnętrznych.

Obracak, kantak – narzędzie ręczne używane w lesie i na składnicach drewna do obracania i przetaczania dłużyc i kłód, składające się z uchwytu drewnianego lub metalowego z zamocowanym kolcem, który wbija się w drewno.

Obręb – terytorialna jednostka planowania w urządzaniu lasu obejmująca obszary wyróżniające się określonym celem gospodarowania zależnym od potrzeb społecznych. Z reguły podstawę tworzenia obrębów stanowią różne produkcyjne funkcje lasu; obręb dzieli się z kolei na gospodarstwa.

Odpady zrębowe – części drewna o wymiarach i wadach, które czynią je nieprzydatnymi do wyrobu jakichkolwiek sortymentów i mogą być zużyte tylko na opał.

Odyniec – dzik samiec od czwartego roku życia.

Odziomek – dolna część pnia nad szyją korzeniową mająca najlepiej ukształtowane drewno i odznaczająca się zwykle najlepszą jakością techniczną.

Ognisko gradacji – drzewostan lub jego część, gdzie rozpoczyna się zjawisko zagęszczania się populacji szkodnika.

Okap drzewostanu – warstwa koron drzew najwyższego piętra w drzewostanie.

Okrajek – warstwa obrzeżna tworzą-

Organista jako pierwszy w okresie godowym zaczyna ryczeć

na na brzegach drzewostanu oraz wzdłuż szerszych dróg i linii podziału przestrzennego z drzew odpornych na działanie wiatru, słońca i mrozu, które wskutek graniczenia z powierzchnią pozbawioną roślinności leśnej wykształcają charakterystyczny pokrój o asymetrycznej koronie oraz grubych i zbieżystych pniach.

Okrągłak – popularna nazwa wałka okrągłego.

Okres urzędzeniowy – okres, na ja-

ki sporządza się plan urządzania gospodarstwa leśnego danego obiektu, zwany potocznie okresem gospodarczym, który zazwyczaj trwa 10 lat.

Okrzesywanie – odcinanie od pnia gałęzi i części wierzchołka.

Omyk – w łowiectwie to ogon zajęcia i królika.

Organista – w łowiectwie to jeleni byk, który wieczorem w okresie godowym pierwszy zaczyna ryczeć.

Ostęp – podstawowa jednostka systemizacji lasu regulująca ład przestrzenny w zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Jest to trwale odgraniczona, niezależna część lasu składająca się z powiązanych ze sobą współzależnością biologiczną drzewostanów różnego wieku, w których obowiązują ściśle określony kierunek i następstwo cięć.

Ostoja – w łowiectwie to miejsce stałego przebywania zwierzyń.

Ośnik – narzędzie w kształcie noża z jednym lub dwoma uchwytnymi, służące do strugania i korowania drewna oraz korowania drzew, głównie spał żywicznych.

Otulina lasu – otaczająca las strefa leśna lub nieleśna, izolująca szczególne obiekty leśne, takie jak rezerваты, powierzchnie doświadczalne, drzewostany i plantacje nasienne przed wpływem ekosystemów innego typu albo ekosystemów leśnych o odmiennym przeznaczeniu i sposobie gospodarowania.

Opracowała
Milena Paśkiewicz

REKLAMA

*Pełnych radości i spokoju
Świąt Bożego Narodzenia
oraz sukcesów i pomyślności
w nadchodzącym Nowy Roku 2017
wszystkim swoim klientom,
miłośnikom lasu i mieszkańcom
powiatu krotoszyńskiego*

życzą

*kierownictwo i pracownicy
Nadleśnictwa Krotoszyn*